

Beantwoording technische vragen namens fractie

PvdA

Aan

Algemeen bestuur

Op 24 maart heeft de fractie Partij van de Arbeid technische vragen ingediend inzake het beleidskader fysieke beveiliging. In dit memo zijn de vragen beantwoord.

Aanleiding

In het bestuursvoorstel worden de vijf leidende principes voor de fysieke beveiliging genoemd. Dit is de basis van het beleid en vormen de normering, maatregelkeuze en acceptatie van de risico's deze dienen dus helder en eenduidig te zijn.

Hierover heeft de PvdA enkele vragen.

Vragen

1. *Leidend principe nr 1*

Veiligheid van personen en continuïteit van dienstverlening staat voorop.

De veiligheid van personen is geregeld in de ARBO wet, dus ook de maatregelen die genomen gaan worden moeten getoetst worden aan de ARBO wet, dit zou gedaan kunnen worden met een verdieping RI&E op de genomen maatregelen.

Is het noemen van veiligheid van personen hier de juiste plaats omdat dit al verankerd is in de ARBO-wet waarop de Wwke op aansluit, graag toelichting.

Antwoord:

Ja, het is juist om de veiligheid van personen expliciet als leidend principe in het bestuurlijk beleidskader fysieke beveiliging op te nemen. De Arbowet vormt hiervoor de wettelijke ondergrens en verplicht de werkgever om te zorgen voor veilige en gezonde arbeidsomstandigheden, inclusief een RI&E en een plan van aanpak. Het leidende principe doet iets aanvullends: het bepaalt de bestuurlijke prioriteit en afwegingsvolgorde binnen fysieke beveiliging. Daarmee wordt expliciet gemaakt dat bij spanningen tussen belangen de veiligheid van medewerkers, contractors en bezoekers altijd voorop staat, naast de continuïteit van de essentiële dienstverlening. Dat is in lijn met het beleidskader zelf, waarin is opgenomen dat alle fysieke beveiligingsmaatregelen primair zijn gericht op bescherming van personen én continuïteit, en dat bij spanningen de fysieke veiligheid van personen prioriteit krijgt. De Arbowet verplicht werkgevers om een beleid te voeren gericht op zo goed mogelijke arbeidsomstandigheden, en de RI&E is daarvan een verplicht onderdeel.

Het opnemen van dit principe is dus niet dubbelop, maar noodzakelijk. De Arbowet regelt de algemene zorgplicht voor veilige arbeidsomstandigheden; het bestuurlijk beleidskader vertaalt dat naar de context van fysieke beveiliging van een kritieke entiteit, waar ook continuïteit van vitale processen een zwaarwegend belang is. De CER-richtlijn, waarop de Wwke is gebaseerd, is gericht op het versterken van het vermogen van kritieke entiteiten om incidenten die essentiële diensten verstoren te voorkomen,

Datum

26-03-2026

Vraagsteller

Jan Kuilman

Onderwerp

Beleidskader fysieke beveiliging 2026-2030

Bestuursvoorstel

BBV26.0125

Portefeuillehouder

S. Deurloo

S. Mager

Memo

zich daartegen te beschermen, erop te reageren en daarvan te herstellen. Het beleidskader brengt deze twee belangen daarom bewust samen in één leidend principe.

Datum
8 januari 2026

Pagina
2 van 3

Een verdiepende RI&E kan daarbij een passend instrument zijn wanneer concrete beveiligingsmaatregelen effect hebben op arbeidsomstandigheden, agressie en geweld, vluchtwegen, toezicht of werkprocessen. Dat sluit aan bij zowel de Arbowet als het beleidskader, waarin Arbowetgeving expliciet als aanpalend wettelijk kader is opgenomen.

2. Governance en verantwoordelijkheden

5.1.1 Het Bestuur

Het bestuur is eindverantwoordelijk voor het stelsel van fysieke beveiliging en:

- a. stelt het bestuurlijk beleidskader fysieke beveiliging vast en bepaalt de risicobereidheid (risicoacceptatie en ambitieniveau);**
- b. maakt middelen vrij (financieel en organisatorisch) voor de inrichting, instandhouding en verbetering van fysieke beveiliging;**
- c. neemt besluiten over acceptatie van restrisico's wanneer risico's, ondanks maatregelen, niet verder (kosteneffectief) kunnen worden gereduceerd.**

Over de mate van risicobereidheid is pas iets te zeggen als de restrisico's bekend zijn.

In het leidend principe 2 staan wel onderbouwingen maar deze zijn erg algemeen met aanduidingen proportioneel en acceptabel.

Dit kan tot veel discussie leiden.

Hoe wordt het AB betrokken in het proces van vaststellen van de risicobereidheid en de daarbij behorende restrisico's. Mogelijk moet dit in een besloten sessie plaatsvinden om kwaadwillende niet wijzer te maken.
Antwoord:

Die observatie is terecht. De algemene risicobereidheid kan door het bestuur vooraf op hoofdlijnen worden vastgesteld, maar de acceptatie van concrete restrisico's kan pas plaatsvinden nadat risicoanalyses zijn uitgevoerd en per proces, asset of locatie inzichtelijk is welk risico resteert na maatregelen. Het beleidskader sluit daarbij aan: maatregelen moeten risico gestuurd, proportioneel en herleidbaar zijn, en per maatregel moet duidelijk zijn waarom deze is gekozen, welke alternatieven zijn overwogen en welk restrisico resteert, inclusief acceptatie door de juiste eigenaar.

Daarbij is het van belang te benadrukken dat niet alle maatregelen volledig ter vrije bestuurlijke afweging staan. Een deel van de fysieke beveiligingsmaatregelen volgt rechtstreeks uit de wettelijke zorgplicht en uit de binnen de waterschapssector gehanteerde normering. Het bestuurlijk beleidskader noemt hiervoor onder meer de Wwke, de Cyberbeveiligingswet, de CSIR, BIO2, ISO 27001/27002, IEC 62443 en andere richtinggevende normen. Deze kaders verplichten AGV om passende en evenredige maatregelen te treffen en aantoonbaar toe te

Memo

passen. Dat betekent dat het bestuur vooral de risicobereidheid bepaalt binnen de ruimte die resteert ná toepassing van deze verplichte of normatief vereiste maatregelen; de bestuurlijke afweging ziet dus met name op prioritering, fasering, investeringsniveau en acceptatie van restrisico's, niet op het al dan niet treffen van basismaatregelen die uit wet- en normenkader voortvloeien.

Datum
8 januari 2026

Pagina
3 van 3

Het AB wordt daarom het best betrokken via een getrappt model:

- het AB stelt het bestuurlijk kader voor risicobereidheid vast op hoofdlijnen;
- directie en tweede lijn werken dit uit in concrete risicoafwegingen op basis van periodieke risicoanalyses;
- eerst worden de verplichte en normatief voorgeschreven maatregelen toegepast of als uitgangspunt genomen;
- vervolgens worden de restrisico's inzichtelijk gemaakt die daarna nog overblijven;
- restrisico's met een hoge impact op veiligheid van personen, vitale dienstverlening, wettelijke compliance of bestuurlijke verantwoordelijkheid worden expliciet aan het AB voorgelegd;
- restrisico's binnen vastgestelde mandaten kunnen op directie- of DB-niveau worden geaccepteerd, met rapportage aan het AB.

Dit sluit ook aan op het beleidskader, waarin is vastgelegd dat afwijkingen en restrisico's expliciet worden vastgelegd en door het bevoegde niveau worden geaccepteerd, en dat het bestuur besluiten neemt over acceptatie van restrisico's wanneer risico's ondanks maatregelen niet verder kosteneffectief kunnen worden gereduceerd.

Om discussie over begrippen als "proportioneel" en "acceptabel" te beperken, is het wenselijk deze bestuurlijk te operationaliseren in een mandaat- en escalatiekader. Daarbij kan worden vastgelegd:

- welke maatregelen als basisverplichting gelden op grond van wet- en normenkader;
- welke afwijkingen daarop alleen gemotiveerd en tijdelijk mogelijk zijn;
- welke restrisico's nooit acceptabel zijn;
- welke restrisico's onder voorwaarden acceptabel zijn;
- welke restrisico's altijd bestuurlijke besluitvorming vragen.

Het beleidskader biedt hiervoor al aanknopingspunten, zoals de eis van een audit trail van risico naar maatregel, eigenaar, termijn en bewijs, en de eis dat normering aantoonbaar wordt toegepast via acceptatiecriteria, controles en een afwijkingsprocedure.

Gezien de gevoeligheid van informatie over vitale assets, kwetsbaarheden, concrete maatregelen en restrisico's ligt het voor de hand om het AB hierover, waar nodig, in een besloten technische sessie of via een vertrouwelijke bijlage bij de P&C producten te informeren. Daarmee kan het bestuur zijn rol goed vervullen zonder operationeel gevoelige informatie openbaar te maken.